Үндэсний бичиг 7

7 ДУГААР АНГИЙН ҮНДЭСНИЙ БИЧГИЙН БИЕ ДААН СУРАЛЦАХ АЖЛЫН ДЭВТРИЙН ЗАМЫН ЗУРАГЛАЛ

Бүлэг сэдэв	Ажлын хуудасны нэр	Ажлын хуудасны дугаар	Танин мэдэхүйн түвшин		
			Мэдэх, ойлгох	Задлан шинжлэх	Үнэлэх, бүтээх
Урт эгшгийг тэмдэглэх ёсыг мэдэх	Урт эгшигтэй үгийг таних	4			
	Урт эгшигтэй холбоо үгийг унших, кирилээс үндэсний бичигт хөрвүүлэх	5			
	Урт эгшигтэй үгсийг хөрвүүлээд, тохирох өгүүлбэрт нөхөж бичих	5			
	ЭГЭ бүтэцтэй урт эгшигтэй үгсийг унших, олж тэмдэглэх	6			
	Урт эгшгээр төгссөн үйл үгийн язгуур үндсийг хөрвүүлэх	7			
	Үйл язгуураас шинэ үг бүтээх бичих	7			
	Урт эгшигтэй үгсийг хөрвүүлэн үгийн сүлжээг бөглөх	8			
	2 өгүүлбэрийг харьцуулан уншиж, ялгааг олж тэмдэглэх	9			
	Давхар уртатгал бүхий үгсийг уншиж, зөв холбон бичих	10			
	Э бүтэц бүхий үгийг нөхөж бичих	11			
	ЭЭ бүтэцтэй үгсийг унших	12			
	Холбоо үгсийг уншиж, зурагтай нь зөв харгалзуулах	13			
	Сорил даалгавар	13			
Хос эгшгийг тэмдэглэх ёсыг мэдэх	Хос эгшигтэй холбоо үгийг унших, дуурайн сайхан бичих	14			
	Дуудлага бичлэг тохирдог хос эгшигтэй үгийг үндэсний бичигт хөровүүлэх	15			
	Хичээнгүй бичээд хос эгшигтэй үгсийг ялган тэмдэглэх	15			
	Өвөрмөц бичдэг урт эгшигтэй үгсийг кирилд хөрвүүлэн бичих	16			
	Ай, гуй, гүй язгуураас үг бүтээн бичих	16			

Бүлэг сэдэв	Ажлын хуудасны нэр	Ажлын хуудасны дугаар	Танин мэдэхүйн түвшин		
			Мэдэх, ойлгох	Задлан шинжлэх	Үнэлэх, бүтээх
	Холбоо үг үүсгэн бичих	17			
	Хос эгшигтэй үгсийг олж, үндэсний бичигт хөрвүүлэн бичих	17			
	Сорил даалгавар	18			
Үйл үгийн язгуур үндсийн бичлэгийн онцлогийг мэдэх	Эхийг уншаад үйл үгсийг түүж бичих	19			
	Үйл үгсийг төгсгөл тус бүрээр нь хөрвүүлэн бичих	20			
	Үндэсний бичиг, галиг, кирил бичгийн дутуу мөрийг гүйцээж бичих	21			
	Үйл язгуурыг зөв харгалзуулж хэлц холбоо үг бүтээн бичих	21			
	Өгүүлбэрийг уншаад үйл үгсийг түүж бичих	22			
	Үйл үгсийг төгсгөлөөр нь бүлэглэх	22			
	Өгүүлбэрт тохирох үйл үгийг нөхөж хөрвүүлэн бичих	23			
	Үйл үгсийг өгсөн нөхцөлөөр хувилган бичих	23			
	Уншаад хийсэн үйлийг зурагтай нь харгалзуулах	24			
	Холбоо үгсээр өгүүлбэр зохион бичих	24			
	Онцолсон үгсийн үгийн бүтцээр задлах бичих	25			
	Сорил даалгавар	26			
Холбох ёс түүнийг мэдэх	Үйл үгсийг уншаад ялгааг олох	27			
	Тулгуур дохиог тайлбарлах	28			
	Үйл үгсийг холбох эгшгийн дүрмийн дагуу хувилган бичих	28			

Бүлэг сэдэв	Ажлын хуудасны нэр	Ажлын хуудасны дугаар	Танин мэдэхүйн түвшин		
			Мэдэх, ойлгох	Задлан шинжлэх	Үнэлэх, бүтээх
	Уншаад холбох эгшгийн дүрмээр бичсэн үгсийг олж тодруулах	29			
	Онцолсон үгэнд өгсөн бүтээврийг залган бичиж, өгүүлбэр бүтээх	29			
	Үйл үгсийг үндэсний бичигт хөрвүүлэх	29			
	Үгсийг цагаар төгсгөх нөхцөлөөр хувилган бичих	30			
	Үндэсний бичгээс хөрвүүлэх	30			
	Сорил даалгавар	31			
Дүрс ялган бичдэг үгсийг мэдэх	Уншаад тодруулсан үгийн утгыг тунгаах	32			
	Онцолсон үгийн утгуудыг тайлбарлах	32			
	Хичээнгүйлэн бичээд дүрс ялган бичдэг утгуудыг мэдэх	33			
	Дүрс ялган бичдэг үгсийг утгатай нь зөв харгалзуулах	33			
	Дүрс ялган бичдэг үгсийн утгуудыг бичих	34			
	Сорил даалгавар	35			
Гадаад үг, өгүүлбэрийг зөв унших	Гадаад үсгүүдээ нүдлэх	36			
	Гадаад үгийг уншаад зурагтай нь зөв харгалзуулах	37			
	Хичээнгүй бичээд хөрвүүлэх	37			
	Киноны зургийг хараад нэрийг үндэсний бичгээр бичих	37			

Урт эгшгийг тэмдэглэх ёсыг мэдэх

Сурагчийн нэр: ....

Эхэлсэн: .... он .... сар .... өдөр...цаг

Дууссан: ....он ....сар ....өдөр... цаг

Урт эгшгийг бүтцээр нь ЭГЭ, ЭЭ, Э хэмээн ангилан бичнэ.

Дасгал 1

Урт эгшигтэй үгийг уншаад бүтцээр нь 3 ангилж бичихийг хичээгээрэй

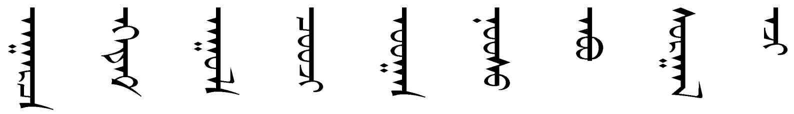

Өөрийгөө үнэлээрэй.

Бүтцийг ялган таньж чадаагүй бол дараах дүрэмтэй танилцаж, мэдлэг болгоорой.

Бүтцийг ялган таньж, 3 ангилж чадсан бол баяр хүргэе. Японы аниме баатар Такаширо чамд өөрийн улсаараа аялуулах, аниме кинонд тоглуулах хүсэлт ируулсэн байна.

Сайхан аялаарай.

Дасгал:2

Холбоо үгийг зөв харгалзуулан уншаад үндэсний бичигт хөрвүүлэн бичээрэй.

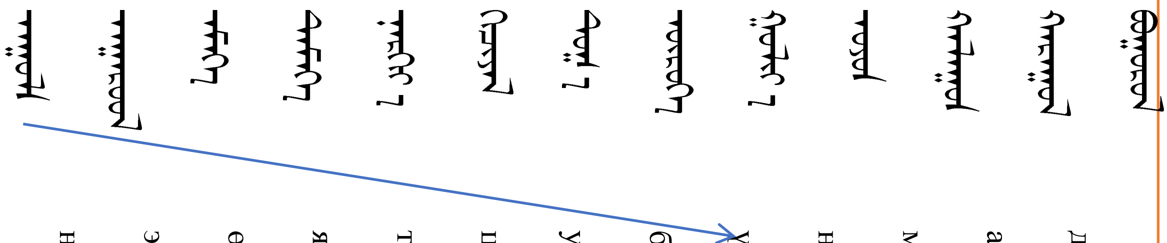

наадам	эзгий	эвээ	ямаа	танхим	царцаа	ухаан	бодлого	үүл	ном	манаа	адуу	дулаан
нагадум	эгэзэгэи	эбүгэ	имаг-а	тангхим	царцаг-а	ухаган	бодулг-а	эгүлэ	ном	манаг-а	адугу	дулаган

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-6 холбоо үгийг зөв харгалзуулан олж, үндэсний бичигт хөрвүүлж чадсан бол дахин дасгалаа хийгээрэй.

7-оос дээш холбоо үгийг зөв олж, үндэсний бичигт хөрвүүлж чадсан бол баяр хүргэе.

Япон руу нисэх онгоцны тасалбар бэлэглэе. Такаширо чамайг хүлээж байгаа.

Дасгал:3

Өгүүлбэрийг уншаад тохирох үгийг нөхөж бичээрэй.

ямаа, ухаан, царцаа, адуу, манаа, тоо

Өөрийгөө үнэлээрэй. 0-3 үгийг зөв нөхөж бичсэн бол өгүүлбэрээ дахин сайн уншаарай.4-өөс дээш үгийг зөв нөхөж бичиж чадсан бол баяр хүргэе. Такаширо чамайг Нарита нисэх онгоцны буудал дээр хүлээж байгаа. Онгоцоосоо буухдаа бэлдээрэй.

Дасгал:4

ЭГЭ бүтэц бүхий урт эгшигтэй үгсийг хөрвүүлэн бичээрэй. Эхэн, дунд, адагт орох хэлбэрүүдийг нүдлэн тогтоогоорой.

....
....
....
....
....
....

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-10 үгийг зөв хөрвүүлсэн бол дахин сайн уншаарай.

11-ээс дээш үгийг зөв хөрвүүлсэн бол баяр хүргэе. Такаширогийн гэрт тавтай морил.

Дасгал:5

Түүвэр өгүүлбэрийг уншаад ЭГЭ бүтэц бүхий урт эгшигтэй үгсийг олж бичээрэй.

[illegible]

………………………………
………………………………
………………………………
………………………………
………………………………
………………………………
………………………………
………………………………
………………………………
………………………………
…………

[illegible]

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-7 үгийг олж бичсэн бол дахин сайн уншаарай.

8-15 үгийг олж бичсэн бол баяр хүргэе. Токио хотоор сайхан зугаалаарай.

Дасгал:6

Урт эгшгээр төгссөн үйл язгуурыг үндэсний бичгээр хөрвүүлээрэй.

хаа- наа- саа- буу- нуу- суу-

нүү- түү- зүү- гэ- нээ-

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

Өөрийгөө үнэлээрэй.
0-5 үгийг зөв хөрвүүлэн бичсэн бол дахин давтаарай. 6-аас дээш үгийг зөв хөрвүүлэн бичиж чадсан бол баяр хүргэе. Анимегийн шинэ цувралын нээлтийн үйл ажиллагаанд оролцох эрх бэлэглэж байна.

Дасгал:7 Алхам:1

Урт эгшгээр төгссөн үйл язгуурын үндсэнд тохирох дагаврыг залгаж, шинэ үг үүсгэн бичээрэй.

наа- нуу- нүү- нээ- нийл-

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-2 үгийг зөв олж хувилгасан бол дахин давтаарай.

3-5 үгийг зөв олж хувилгасан бол баяр хүргэе. Анимегийн шинэ цувралын гол дүрд хайртай жүжигчинтэйгээ тоглох сайхан боломжийг олгож байна.

Алхам:2

Дээрх дасгал дээр бүтээсэн үгсээс нэгийг сонгон өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

Дасгал:8

Үгийн сүлжээг кириллээр бөглөөд олсон үгсээ үндэсний бичигт хөрвүүлэн бичээрэй.

БОСОО

1. Наасан хэсэг, гурил, цавуу зэргээр хийсэн наалдуулдаг зүйл
2. Нутаг сонгож, нэг газраас нөгөөд шилжин явах, байр бууцаа солих
3. Нийтэд үзүүлж, мэдэгдэж болохгүй далдалбал зохих зүйл
4. Цагаан идээ

ХӨНДЛӨН

1. Нийлж нэгдсэн юм
2. Хааж, битүүлсэн зүйлийг нээж, онгойлгох үйлийн үр дүнг заасан нэр
3. Нааж хийсэн зүйл
4. Нэгэн төрлийн шавж

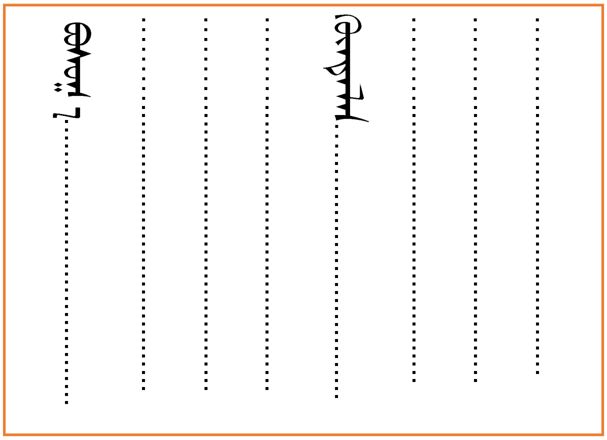

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-4 үгийг зөв олж хөрвүүлсэн бол дахин давтаарай.

5-8 үгийг зөв олж хөрвүүлсэн бол баяр хүргэе. Шинэ кинонд нь амжилт хүсье.

Дасгал:9

“Дасгал 6” дээр хөрвүүлсэн үйл язгуур үндсээ ашиглан дараах холбоо үгсийг үндэсний бичигт хөрвүүлэн бичээрэй.

- Үнээ саа.
- Хаалга хаа.
- Дээш суу.
- Таван салаа түү.
- Зүүлт зүү.

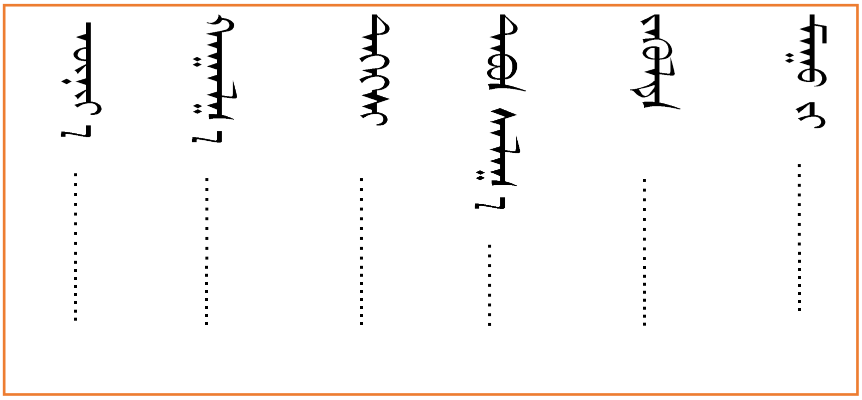

Эдгээр холбоо үгс дараагийн дасгалд гарах тул сайн нүдлэн тогтоогоорой.

Дасгал:10

Дараах 2 хэсгийг харьцуулан уншаад хэдэн ялгаа байгааг олж бичээрэй.

[illegible]

[illegible]

……………………………………………………

……………………………………………………

……………………………………………………

…………………………

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-2 ялгааг зөв олсон бол дахин сайн ажиглаарай.

3 ялгааг олсон бол баяр хүргэе. Такаширо болон кино зургийн багийнхантай тансаг оройн зоог барих эрхийг бэлэглэж байна.

Дасгал:11

“Үндэсний бичиг-7” сурах бичгийн 25-р хуудсанд буй дасгал 27-г ашиглан дараах давхар уртатгалтай үгсийн утгыг тайлбарлаж бичээрэй.

[illegible] ……… ……… ……….. ….

[illegible] ……… ……… ……….. ….

[illegible] ……… ……… ……….. ….

[illegible] ……… ……… ……….. ….

[illegible] ……… ……… ……….. ….

[illegible] ……… ……… ……….. ….

[illegible] ……… ……… ……….. ….

[illegible] ……… ……… ……….. ….

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-3 үгийн тайлбарыг бичсэн бол дахин сурах бичгээ уншаарай.

4-8 үгийн тайлбарыг бичсэн бол баяр хүргэе. Такаширогийн гэнэтийн бэлгийг хүлээн аваарай.

Дасгал:12

Дасгал 11 дэх давхар уртатгалтай үгсийг ашиглан утгыг зөв харгалзуулан бичээрэй.

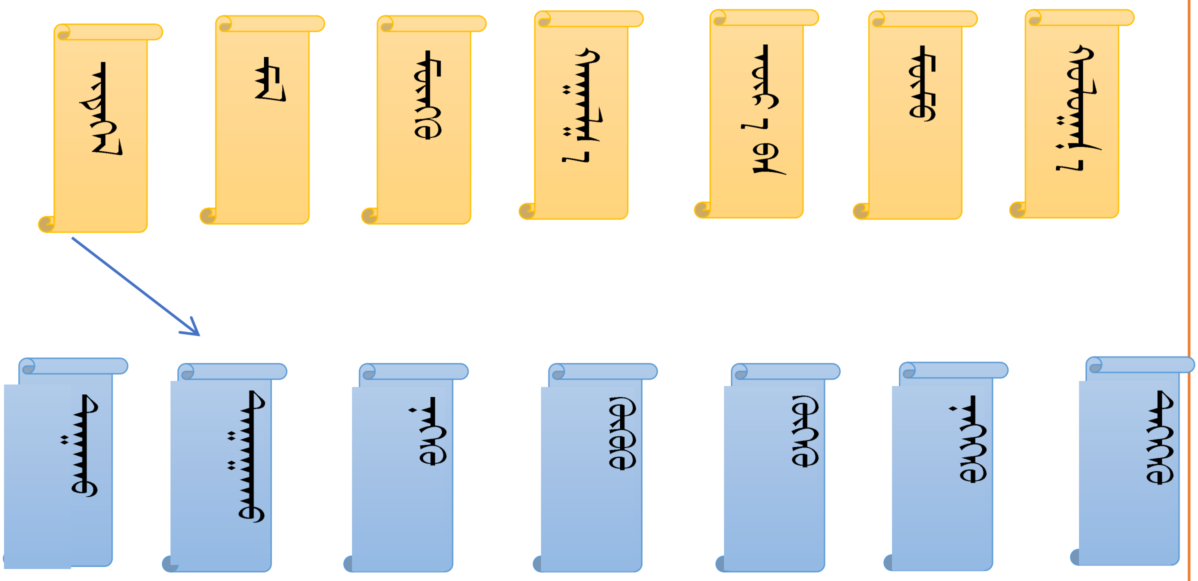

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-4 үгийг зөв харгалзуулан бичсэн бол дахин давтаарай.

5-8 үгийг зөв харгалзуулан бичсэн бол баяр хүргэе. Аялал тав тухтай, дурсамж дүүрэн байгаа гэдэгт итгэж байна. Үргэлжүүлэн аялъя.

Дасгал:13

Онцолсон үеийг уртаар дуудан уншаарай. Хичээнгүйлэн бичээд хөрвүүлээрэй.

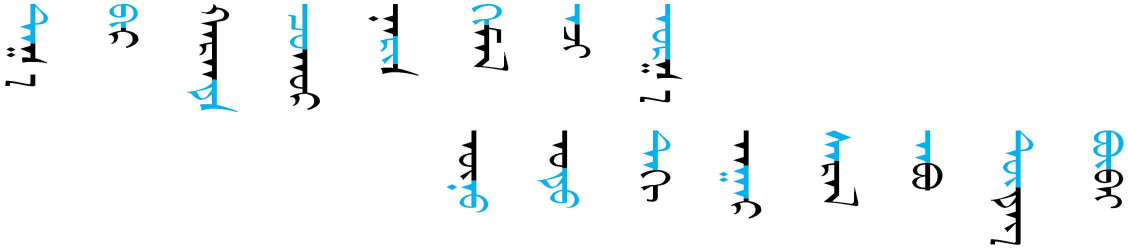

....

....

....

....

....

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-10 үгийг уншаад зөв хөрвүүлэн бичсэн бол дахин нэг оролдоод үзээрэй.

11-ээс дээш үгийг зөв хөрвүүлэн бичсэн бол баяр хүргэе. Түүхт газраар аялах эрхээр шагная.

Дасгал:14

Түүвэр өгүүлбэрийг уншаад дасгал 12-т буй дан эгшгээр бичээд уртаар дууддаг үгсээс тохирохыг нөхөж бичээрэй.

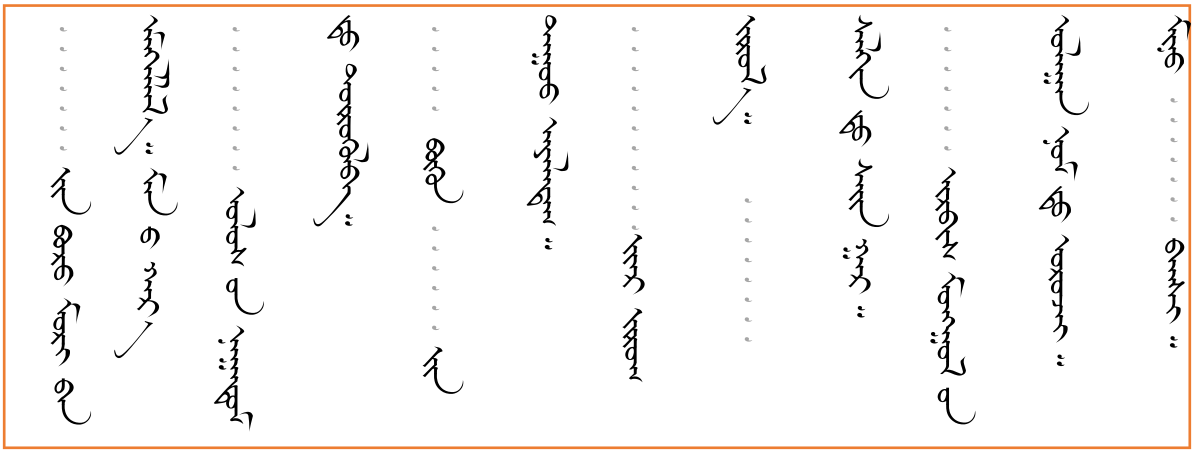

Дүрмээ эргэн санаая.

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-4 үгийг нөхөж зөв бичсэн бол дахин нэг оролдоод үзээрэй.

5-аас дээш үгийг нөхөж зөв бичсэн бол баяр хүргэе. Хамгийн алдартай хамтлагийн тоглолт үзэх эрхээр шагная.

Дасгал:15

Дасгал 13-ыг ашиглан дан эгшгээр бичиж, уртаар дууддаг 9 үгийг олж, үндэсний бичгээр бичээрэй.

у	ц	ү	т	ү	ү	д	э	г	б
т	у	д	а	а	в	ж	э	ы	и
м	р	р	ө	н	ө	ө	ж	д	й
н	х	а	г	а	а	р	м	э	р
д	а	а	г	а	о	д	о	о	ё

Дасгал:16

Эгшиг давхарлан орж, уртаар дууддаг үгсийг хичээнгүй бичээд хөрвүүлээрэй.

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-8 үгийг хөрвүүлэн зөв бичсэн бол сурах бичгийн 28-р талыг эргэн хараарай.

9-өөс дээш үгийг хөрвүүлэн зөв бичсэн бол баяр хүргэе. Гэр бүлдээ хүссэн бэлгээ авах эрхээр шагнаж байна.

Дасгал:17

Дараах холбоо үгсийг ширээний найзтайгаа уралдаж хичээнгүй бичээд хөрвүүлээрэй. Хугацаа 5 минут. Бооцоогоо мартав аа!

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-5 холбоо үгийг хөрвүүлэн зөв бичсэн бол дасгал 15-г дахин хараарай.

6-аас дээш үгийг хөрвүүлэн зөв бичсэн бол баяр хүргэе. Найзаасаа бооцоогоо аваарай.

Дасгал:18

Холбоо үгсийг зурагтай нь зөв харгалзуулаад хичээнгүй бичээрэй.
Гүйцэтгэсэн хугацаагаа тэмдэглээрэй.

ᠪᠣᠷᠣ ᠲᠠᠤᠯᠠᠢ

ᠡᠮᠡ ᠮᠢᠭᠤᠢ

ᠠᠳ ᠲᠡᠮᠡᠭᠡ

ᠬᠠᠷ᠎ᠠ ᠬᠠᠷᠴᠠᠭᠠᠢ

ᠡᠮᠨᠢᠭ ᠮᠣᠷᠢ

ᠪᠤᠤᠵᠠ ᠬᠢᠬᠦ

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-3 үгийг зөв харгалзуулсан бол өмнөх дасгалуудаа эргэн хараарай.

4-өөс дээш үгийг зөв харгалзуулсан бол баяр хүргэе. Аяллаа дуусгаж, эх орон руугаа нисэх тасалбар бэлэглэе.

Сорил даалгавар

Урт эгшгийн тэмдэглэх бүтэц тус бүрд өөрийн мэдэж авсан 5 үгийг бичээрэй.

....
....
....
....
....
....

ЭГЭ

....
....
....
....
....
....

ЭЭ

....
....
....
....
....
....

Э

Хос эгшгийг тэмдэглэх ёсыг мэдэх

Сурагчийн нэр: ....

Эхэлсэн: .... он .... сар .... өдөр...цаг

Дууссан: ....он ....сар ....өдөр... цаг

Эртний монгол хэлэнд хос эгшиг байгаагүй гэж үздэг юм. Иймучраас хуучин бичигт ч хос эгшиг тэмдэглэгдсэнгүй. Өнөөгийн монгол хэлний хос эгшгийг хуучин бичигт ямар нэгэн **эгшиг** + (, й) **гийгүүлэгч** + (, и) **эгшгээр** (**э+й+и**) гэж голдуу тэмдэглэдэг.

Дасгал:1

Дараах холбоо үгсийг уншаад, дуурайн сайхан бичээрэй

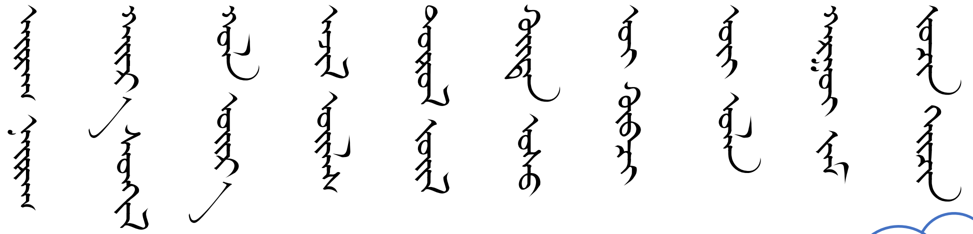

Хичээнгүй сайхан бичээрэй.

Хос эгшгийг үндэсний бичигт үгийн эхэнд “ЭЙИ”

Үгийн дунд “ЭЙИ”

Үгийн адагт “ЭИ” нийлэмжээр тэмдэглэдэг байна.

Дасгал:2

Дараах үгсийг үндэсний бичигт хөрвүүлээрэй.
Дуудлага бичлэг тохирдог тул шууд л бичихэд болно.

найр, нойр, айраг, найраг, алтай, айл, хүйтэн, хойтон, түймэр, гахай, дугуй, зүйл, туйл, харгуй

Өөрийгөө үнэлээрэй.
0-5 үгийг зөв хөрвүүлэн бичсэн бол өмнөх дасгалыг эргэн хараарай.
10-аас дээш үгийг зөв хөрвүүлсэн бол баяр хүргэе.

Дасгал:3

Түүвэр өгүүлбэрийг хичээнгүй дуурайн бичээд хос эгшигтэй үгсийг өнгөөр тодруулаарай.

[illegible]

Дасгал 4

Уншаад тодруулсан үгсийг сурах бичгийн 44, 48 дугаар талыг ашиглан хөрвүүлж бичээрэй.

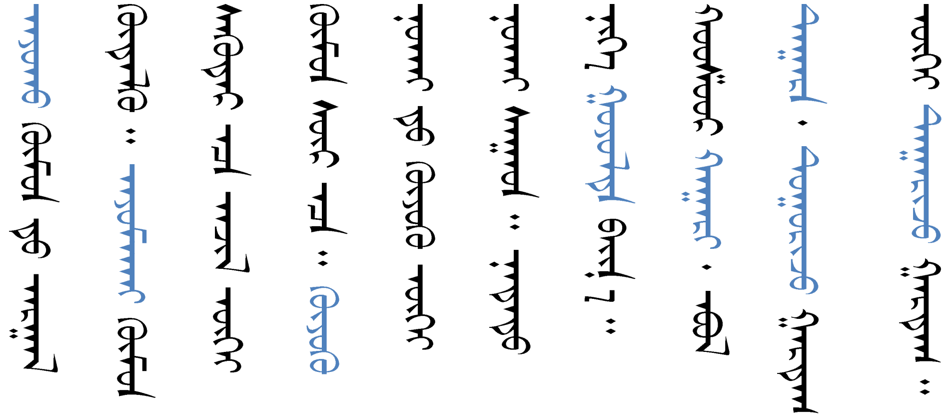

Дасгал 5

“ай-,гуй-,гүй-” үйл язгуур үндсэнд тохирох дагаврыг залгаж, шинэ үг бүтээгээрэй.

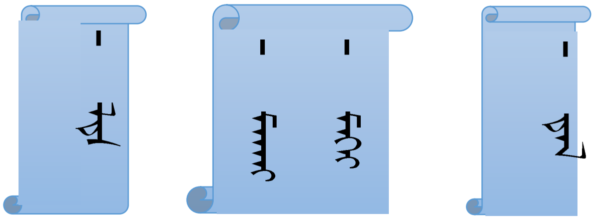

Өөрийгөө үнэлээрэй.

0-1 шинэ үг бүтээж бичсэн бол дахин хянаарай.

3-аас дээш шинэ үг бүтээсэн бол баяр хүргэе.

Дасгал 6

Дасгал 4-т хөрвүүлсэн үгсээс, дасгал 5-д залгасан дагавраас ашиглан хөрвүүлэн бичээрэй.

тойрог, дайралт, даарамхай, хайралт

Дасгал 7

Дасгал 2 дээр хөрвүүлсэн үгсээ тохирох үгтэй холбон холбоо үг үүсгэн бичээрэй

Дасгал 8

Хос эгшигтэй үгсийг олж тодруулаад, үндэсний бичигт хөрвүүлэн бичээрэй.

Олсон үгийн тоо:

Олсон хугацаа:

а	й	л	х	ү	й	т	э	н	а
х	у	н	а	й	р	а	г	о	л
а	х	о	й	т	о	н	и	х	т
г	ү	й	р	б	у	й	л	о	а
ш	а	р	т	у	й	л	г	у	й

Сорил даалгавар

1. Харьяалахын тийн ялгалын –ун/-үн - ᠤᠨ нөхцөл дагуулах үгийг олоорой.
   А. эмээ   Б. өвөө   В.онон   Г. орхон   Д. жаргал

2. Олон тооны –нар – ᠨᠠᠷ дагаврыг дагуулахгүй үгийг олоорой.

   А. ном   Б. багш   В. цагдаа   Г. дарга   Д. эмч

3. "ЭГЭ" бүтцээр бичих урт эгшигтэй үгийг олоорой.

   А. хуушуур   Б. тэмээ   В.одоо   Г. аав   Д. түүх

4. "ЭЭ" эгшиг давхарлан орох бүтцээр бичих урт эгшигтэй үгийг олоорой.

   А. уул   Б. үүл   В.ээзгий   Г. ааруул   Д. цоож

5. Хос эгшигтэй үгийг олоорой.

   А. ямаа   Б. янгир   В.яргуй   Г. хонь   Д. морь

Өөрийгөө үнэлээрэй.

5 асуултдаа зөв хариулсан бол баяр хүргэе. Агуулгаа бүрэн эзэмшжээ.

0-4 асуултдаа зөв хариулсан бол дасгалуудаа дахин ажиллаад мэдлэгээ бататгаарай.

Үйл үгийн язгуур үндсийн бичлэгийн онцлогийг мэдэх

Сурагчийн нэр: ....

Эхэлсэн: .... он .... сар .... өдөр...цаг

Дууссан: ....он ....сар ....өдөр... цаг

Үйл үгийн язгуур үндсийг эгшиг ба гийгүүлэгчээр төгссөнөөр нь ангилан мэдэх. Н,Б,Д,Р,С,Л гийгүүлэгчээр төгссөн үйл үгэнд Й,Г,Н,М,Л,Р үсгээр эхэлсэн бүтээвэр залгахад гэдэс жийрэглэх холбох эгшгийн дүрмийг мэдэх суурь болно.

Дасгал 1

Алхам 1. Түүвэр өгүүлбэрийг уншаад үйл үгсийг түүж бичээрэй.

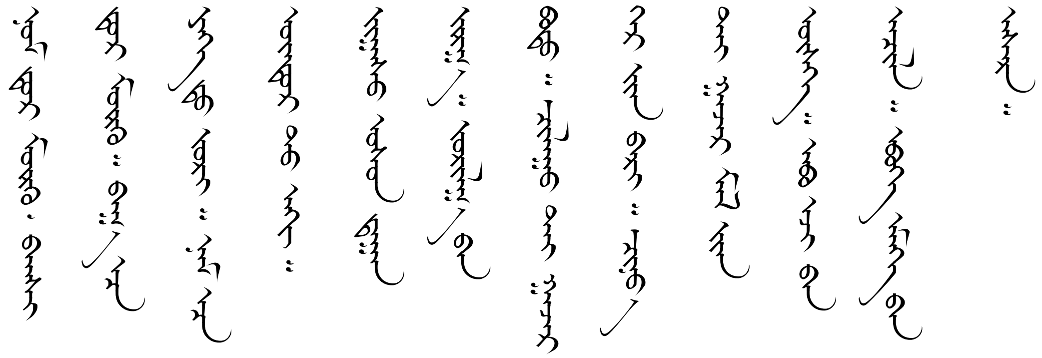

Алхам 2.

Олж бичсэн үйл үгсээ нүдлэн тогтоогоорой.

Алхам 3. Олсон үгсээ ямар үсгээр төгссөнөөр нь бүлэглэн бичээрэй.

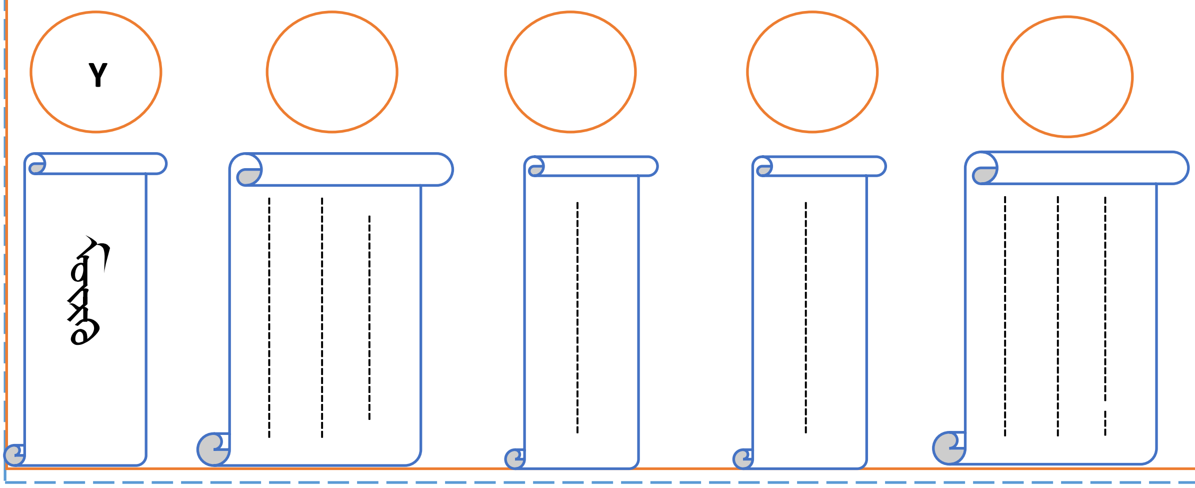

Алхам 4. Дараах үйл үгсийг хөрвүүлэн бичээд нүдлэн тогтоогоорой.

“А” төгсгөлтэй бичих үгсээс

амар-, алд-, ас-
найд- март-

“Э” төгсгөлтэй бичих үгсээс

үз-, мэд-, бишир-,
дэвс-, ид-

“И” төгсгөлтэй бичих үгсээс

оч-, урь-, шагай-
хий-, барь-

“У” төгсгөлтэй бичих үгсээс

суу-, гол-, дар-
холбо-, яв-

“Ү” төгсгөлтэй бичих үгсээс

зүс-, өр-, мөргө-,
өргө-,

Алхам 5. Загварыг ажиглаад дутуу мөрийг гүйцээж бичээрэй.

ᠭᠠᠯ ᠤᠨ ᠳᠥᠯᠥ ᠥᠭᠡᠳᠡ ᠪᠡᠨ ᠠᠰᠠ ᠄

Галын дөл өөдөө ас.

Гал-ун дөлу өгэдэ-бэн аса.

ᠲᠡᠭᠦᠯᠳᠡᠷ ᠬᠤᠭᠤᠷ ᠤᠨ ᠠᠶᠠᠯᠭᠤ ᠶᠢ ᠪᠢᠰᠢᠷᠡ ᠄

....

Тэгүлдэр хугур-ун айалгу-йи биширэ.

ᠰᠠᠶᠢᠨ ᠨᠠᠶᠢᠵᠠ ᠪᠠᠨ ᠭᠡᠷ ᠲᠦ ᠪᠡᠨ ᠤᠷᠢ ᠄

Сайн найзаа гэртээ урь.

....

Өөрийн бүхнээ бүү гол.

Өбэр-үн бүхүн-ийэн бүү голу.

Талхаа зүс.

Талх-а-бан зүсү.

Алхам 6. Үгсийг зөв олж, хэлц үг бүтээн бичээрэй.

хужирла- дар- бэлчээ- үз- зас- барь- үз- суу- алд- шагай-

2 **Дасгал 2**

Алхам 1. Түүвэр өгүүлбэрийг уншаад үйл үгсийг түүж бичээрэй.

[illegible]

Алхам 2.

Олж бичсэн үйл үгсээ нүдлэн тогтоогоорой.

Алхам 2. Алхам 1, 2-т олсон үйл үгс давхцахгүйгээр ямар ямар гийгүүлэгч үсгээр төгсөж байгааг нөхөж тэмдэглээрэй.

[illegible]

Алхам 3. Түүвэр өгүүлбэрийг уншаад тохирох үйл үгийг нөхөж бичээрэй.

хөв, бос, нис, ол, гар, хана, сур, суу, хүр, хөтөл

Алхам 4. Үгсийг өгсөн нөхцөлөөр хувилган бичээрэй.

Эгшгээр төгссөн үйл үгэнд нөхцөл дагаврыг шууд дагуулан бичнэ.
Мөн гийгүүлэгчээр төгссөн үгэнд эс хувилгагч үсэг /жчбсдхт/-р эхэлсэн нөхцөл дагаврыг шууд дагуулан бичдэг.

Алхам 5. Хүүхдүүдийн хийсэн үйлийг зөв холбоорой.

ᠪᠣᠯᠣᠷ ᠰᠠᠷᠠᠨᠲᠤᠶ᠎ᠠ ᠰᠠᠷᠠᠨ ᠰᠠᠷᠠ ᠪᠠᠲᠤ ᠪᠣᠯᠣᠷ

ᠳᠠᠭᠤᠤ ᠳᠠᠭᠤᠯᠠᠨ᠎ᠠ

ᠪᠦᠵᠢᠭ ᠪᠦᠵᠢᠭᠯᠡᠨ᠎ᠡ

ᠵᠢᠷᠤᠭ ᠵᠢᠷᠤᠨ᠎ᠠ

ᠲᠡᠰᠡᠷᠭᠡ ᠲᠡᠪᠴᠢᠨ᠎ᠡ

ᠨᠣᠮ ᠤᠩᠰᠢᠨ᠎ᠠ

Алхам 6. Алхам 6 дээр холбосон үгсээрээ өгүүлбэр зохиогоорой.

ᠪᠣᠯᠣᠷ ᠳᠠᠭᠤᠤ ᠳᠠᠭᠤᠯᠠᠵᠤ ᠪᠠᠢᠨ᠎ᠠ᠃

᠂ᠨ᠎ᠠ ᠂ᠯᠠ ᠂ᠪᠠ ᠂ᠵᠠᠢ ᠂ᠵᠡᠢ

Алхам 7. Эхийг уншаад онцолсон үйл үгсийг бүтцээр задлан бичээрэй.

Алхам 8. Хөрвүүлэн бичээд оньсогыг таагаарай.

Сорил даалгавар

Нэгж хичээлээр бие даан олж авсан мэдлэг чадвараа сорьж, өөрийгөө үнэлээрэй.

1. Үйл үгсийг уншаад гийгүүлэгчээр төгссөн 3 үгийг олж тодруулаарай. /3 оноо/

2. Эгшгээр төгссөн үйл үг бүхий холбоо үгсийг олж тодруулаарай. /4 оноо/

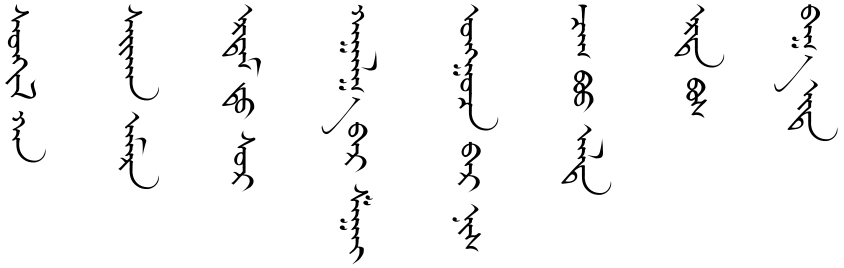

3. Дараах үгсийг үндэсний бичигт хөрвүүлээд төгсгөлөөр нь ялган бичээрэй. /10 оноо/

оч, гар, зүс, нис, дэвс, хөтөл, дар, ол, хүр, зас

эгшиг

гийгүүлэгч

4. Өгүүлбэрийг уншаад хөрвүүлээрэй. /5 оноо/

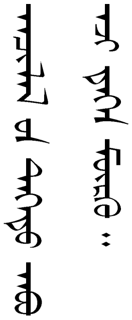

....

....

....

....

....

5. Өгүүлбэрийг уншаад хөрвүүлээрэй. /5 оноо/

Эрдмийн дээд багшдаа мөргө.

Холбох ёс, түүнийг мэдэх

Сурагчийн нэр: ....Эхэлсэн: .... он .... сар .... өдөр...цаг

Дууссан: ....он ....сар ....өдөр... цаг

Н,Б,Д,Р,С,Л гийгүүлэгчээр төгссөн үйл үгийн язгуурт Й,Г,Н,М,Л,Р үсгээр эхэлсэн бүтээвэр залгахад гэдэс жийрэглэнэ.

Дасгал 1

Алхам 1. А, Б хэсэгт бичсэн үйл үгсийг бичээд ялгааг олоорой.

А

Б

Ялгааг энд бичээрэй.

....

....

....

Алхам 2. Алхам 1-т тулгуурлан дараах дүрмийг тайлбарлаарай.

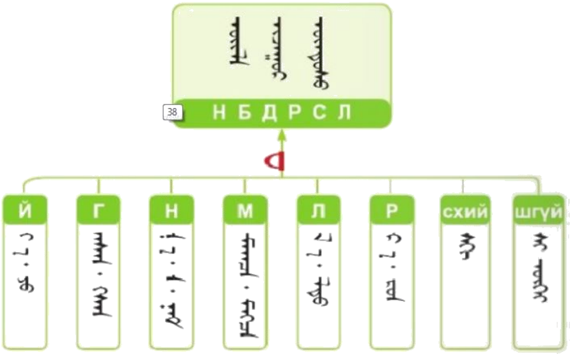

Алхам 3. Дараах үгсийг холбох эгшгийн дүрмийн дагуу өгсөн нөхцөлөөр хувилган бичээрэй

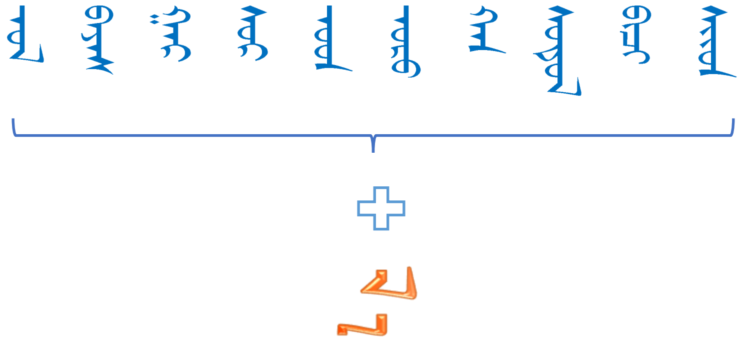

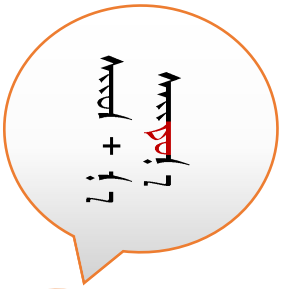

-д гийгүүлэгчээр төгссөн үгэнд холбох эгшиг авахад хэлбэр нь өөрчлөгдөнө.

2 **Дасгал 2**

Алхам 1. Уншаад холбох эгшийн дүрмээр бичсэн үгсийг олж тодруулаарай.

Алхам 2. Өгүүлбэрийг уншихдаа онцолсон үгэнд утга тохирох нөхцөлийг холбох ёсны дагуу залган бичээрэй.

-нө

-на

-нэ

-жээ

Алхам 3. Дараах үгсийг хөрвүүлэн бичээрэй. Холбох ёсоо мартав аа.

олно	гарна
оллоо	гарлаа
олжээ	гарчээ
олов	гарав

Алхам 4. Үгсийг загварын дагуу цагаар төгсгөх нөхцөлөөр хувилган бичээрэй.

-на4, -лаа4 –в, -жээ,чээ

Алхам 5. Түүвэр өгүүлбэрийг хөрвүүлээрэй.

Сорил даалгавар

Нэгж хичээлээр бие даан олж авсан мэдлэг чадвараа сорьж, өөрийгөө үнэлээрэй.

1. Холбох эгшгийн дүрэм авах хувилгагч үсгүүдийг олж тодруулаарай. /5 оноо/

2. Зөв тодорхойлолтыг олоорой. /1 оноо/

А. Гийгүүлэгчээр төгссөн үйл үгэнд ЙГНМЛР хувилгагч үсгээр эхэлсэн залгавар залгахад холбох эгшгийн дүрэм авна.

Б. Эгшгээр төгссөн үйл үгэнд ЙГНМЛР хувилгагч үсгээр эхэлсэн залгавар залгахад холбох эгшгийн дүрэм авна.

В. Үйл үгийн язгуурт ЙГНМЛР хувилгагч үсгээр эхэлсэн залгавар залгахад холбох эгшгийн дүрэм авна.

3. Холбох эгшиг авсан үгсийг олж тодруулаарай. / 5 оноо/

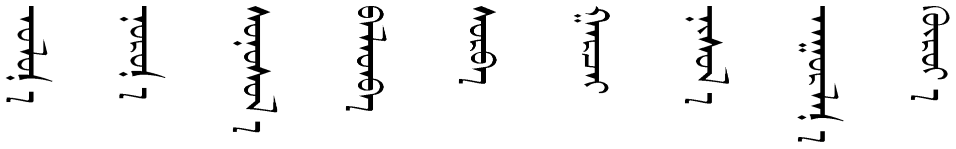

4. Холбох эгшиг авсан өгүүлбэрийг олж тодруулаарай. / 5 оноо/

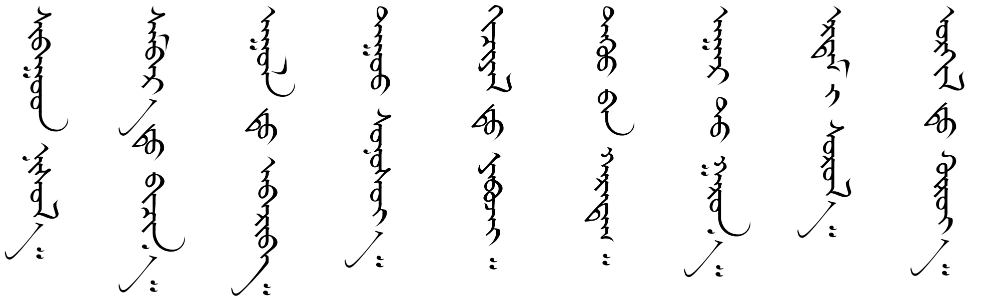

5. Хөрвүүлэн бичээрэй. /8 оноо/

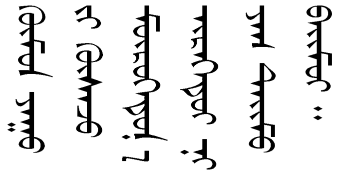

....

....

....

....

Дүрс ялган бичдэг үгийг мэдэх

Сурагчийн нэр: ....Эхэлсэн: .... он .... сар .... өдөр...цаг

Дууссан: ....он ....сар ....өдөр... цаг

Дүрс ялган бичдэг үгсийг таних, нэг үгийн олон утгуудыг хэрхэн ялган бичдэгийг мэдэж, нүдлэн тогтоох.

Даалгавар 1 **Дасгал 1**

Алхам 1. Өгүүлбэрийг уншаад хичээнгүй бичээрэй. Тодруулсан үгсийн утгыг тунгаагаарай.

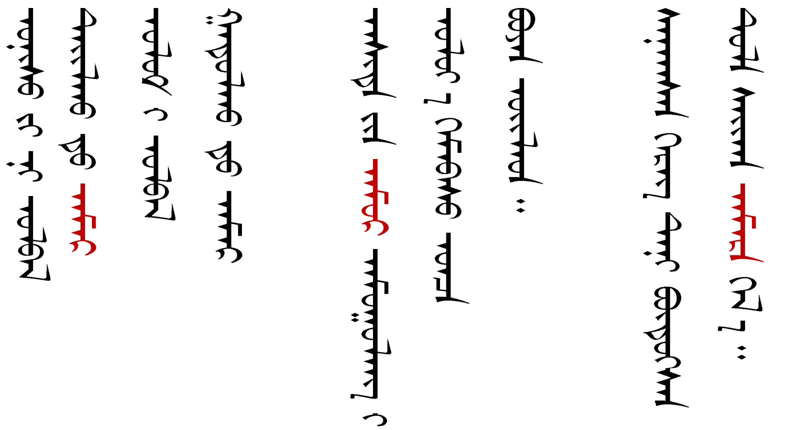

Алхам 2. Алхам 1-т буй өгүүлбэрийн онцолсон үгсийн утгыг тайлбарлаарай.

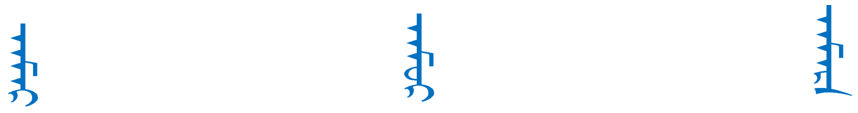

…………….. ………………….. …………………

……………. …………………….. ……………………

"ДҮРС ЯЛГАН БИЧДЭГ ҮГ"

* Үгийг утгаар нь ялгадаг
* Өөр өөр дүрсээр бичдэг
* Нэг авиагаар дууддаг

АМАР

1. амар хялбар, амархан зүйл
2. амар амгалан, амар тайван
3. сайн амар /үйл үг/
4. амар мод / нэр үг /

2 Дасгал 2

Алхам 1. Өгүүлбэрүүдийг хичээнгүйлэн бичээд дүрс ялган бичих утгуудын мэдэж аваарай.

УЧИР ҮҮД АЛХ САЯ ЭЛЭГ

Алхам 2. “Онч мэргэн үг”-ийг уншаад, дүрс ялган бичих үгийг олж, утгатай нь зөв харгалзуулаарай.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Алхам 3. Бусдаас асууж, дараах үгийн салаа утгыг олж бичээрэй.

сар ....

хар ....

Сорил даалгавар

Нэгж хичээлээр бие даан олж авсан мэдлэг чадвараа сорьж, өөрийгөө үнэлээрэй.

1. Тохирох дүрс ялган бичих үгсийг нөхөж бичээрэй. /3 оноо/

[illegible]

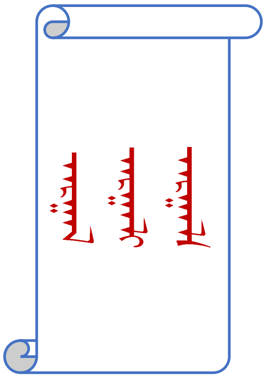

2. .Дутуу хэсгийг нөхөж бичээрэй. /3 оноо/

[illegible] ....

[illegible] ....

[illegible] ....

3. .Дүрс ялган бичдэг бүлэг үгсийг олж тодруулаарай. /1 оноо/

А. Бут, эх, суу, хүч, буу **Б.** Тав, даам, ах, бөх, ав **В.** Дал, мал, хана, шил, нэр

4. Холбоо үгсийг уншаад хөрвүүлэн бичээрэй. /3 оноо/

дал мөр, дал тоо, тал нутаг

....

....

....

5. Дүрс ялган бичдэг үгийн утгыг холбоо үгээр нь гаргаарай. /3 оноо/

[illegible] ....

[illegible] ....

[illegible] ....

Гадаад үг, өгүүлбэрийг зөв бичих

T1

Сурагчийн нэр: ....

Эхэлсэн: .... он .... сар .... өдөр

Дууссан: ....он ....сар ....өдөр

Гадаад үгэнд ордог үсгүүдийг нүдлэн тогтоох, гадаад үгийг шууд монгол дуудлагаар нь бичдэгийг мэдэх.

Даалгавар 1 **Дасгал 1**

Алхам 1. Гадаад үгэнд ордог үсгүүдээ сэргээн нүдэлье.

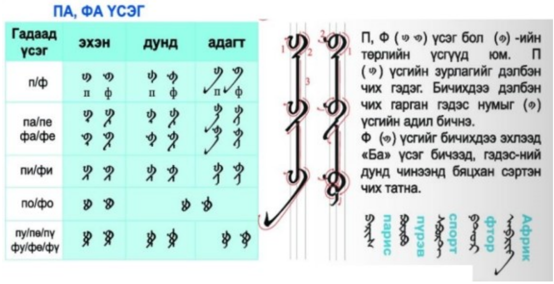

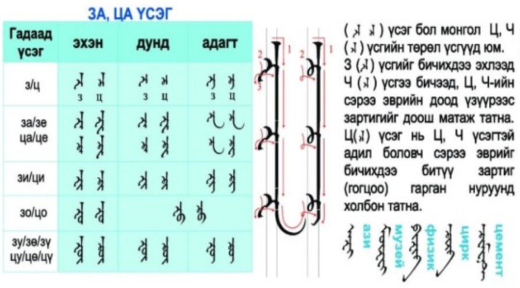

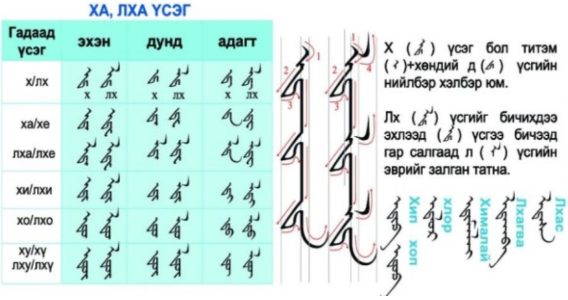

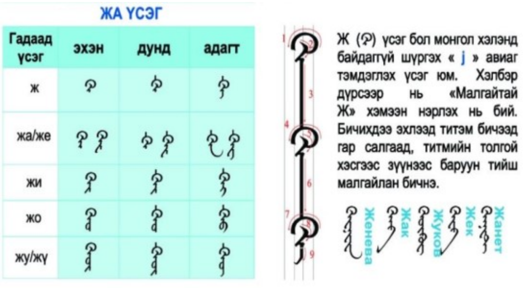

Алхам 2.

Гадаад үгийг зөв бичих санамжийг уншаарай.

Алхам 3. Уншаад зөв харгалзуулаарай.

Алхам 4. Хичээнгүй бичээд хөрвүүлээрэй.

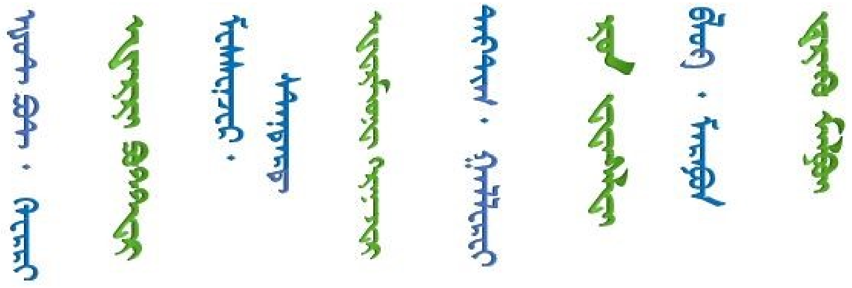

Алхам 5. Киноны нэрийг бичээрэй.